

# A.

## Mødet den 8. Februar 1934.

---

Fraværende: P. Busch og Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 11<sup>24</sup>—1933). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Receptionschef Hildebrandt.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 11<sup>25</sup>—1933). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Georg Petersen.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 601—1933). Skrivelse fra Arbejdsdirektoratet om Tilskud til Kursus for arbejdsløse Sømænd.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 601—1933. Skrivelse fra Arbejdsdirektoratet om Tilskud til Kursus for arbejdsløse Elektrikere.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 676—1933). Skrivelse fra Stiftamtet angaaende Udfærdigelse af Tillæg til Politivedtægten, saalydende:

»I Henhold til Lov af 4. Februar 1871 og Skrivelse fra Justitsministeriet af 27. Januar 1934 har Amtet udfærdiget saalydende Tillæg til Politivedtægten for Aarhus Købstad af 15. August 1930:

a d § 1. Som Stk. 2 tilføjes: »Processioner og Møder paa offentlig Gade, Vej eller Plads

skal senest Dagen før Afholdelsen anmeldes til Politiet med Angivelse af Processionens Rute eller Mødestedet. Politiet kan af Trafikhensyn forlange de nødvendige Ændringer.«

a d § 4, 2. Stk.: »Raaben med Varer forbydes paa Steder, hvor den er til særlig Gene for de omboende (f. Eks. Sygehuse, Skoler og lignende), og maa ikke finde Sted før Kl. 7 Morgen eller efter Gadelygternes Tænding og ingensinde efter den for Forretninger alm. gældende Lukketid.«

I 5. Stk. indsættes efter »forbyde« i 1. Linie: »Ombæring af Plakater, Standere og lignende.«

Som nyt s i d s t e Stk. indføjes:

»Benyttelse af Højttalere, Grammofoner og lignende mekaniske Apparater i fri Luft eller for aabne Vinduer eller Døre eller andre Aabninger ud til det frie kan forbydes af Politiet, naar den skønnes at være til væsentlig Ulempe for de omboende eller forbipasserende.«

§ 7 affattes saaledes:

»Det er forbudt paa eller udover offentlig Gade at skyde med Skydevaaben eller Legetøjsvaaben, at tænde Blus, afbrænde Krudt, Fyrværkerisager eller eksploderende Genstande af en hvilken som helst Art og at kaste med eller udkaste Sten, Snebolde, Snavs, Vand eller andet, hvorved Skade kan bevirkes eller forbipasserende fortrædiges.

Ligeledes er det forbudt paa Gaardspladser, i Haver eller paa anden privat Grund at benytte Skydevaaben eller lignende paa en Maade, der er til Fare for Omgivelserne.«

a d § 9. I Slutningen af 1. S t k. tilføjes:

»og paa de af Politiet tilladte Steder.«

a d § 11, 1. S t k. affattes saaledes:

»Politiet kan forbyde enhver, der opholder sig paa offentlig Gade, Vej eller Plads, at staa stille der eller at færdes der frem og tilbage paa kortere Strækninger, naar hans Ophold eller Færden skønnes at være til Gene for omboende eller for Færdselen.«

I S t k. 5 tilføjes efter Ordet »Ophold« i Linie 2: »i Herberger«.

a d § 38. »For Kørsel med Cykler og lignende Befordringsmidler samt Flyvning gælder følgende særlige Bestemmelser:

1. Det er forbudt Cyklende under Kørslen at medføre Genstande, der har en Længde af over 3 m eller et Fladeindhold af over  $\frac{3}{4}$  m<sup>2</sup> eller en Vægt af over 30 kg.
2. Øvelses-, Kunst- og Vædeflyvning med Flyvemaskine er forbudt over den sammenbyggede Del af Byen.«

a d § 47. Punkt 1 affattes saaledes:

1. Det er forbudt at lade Hunde færdes paa offentlig Gade uden at de føres i Baand, der skal være saa kort, at Hunden holdes tæt ind til Ledsageren. Løsgaaende Hunde kan Politiet foranstalte optagne og fremlyste samt, hvis Ejeren ikke indløser dem inden 3 Gange 24 Timer, lade dræbe.

Hunde, der ved at gø eller tude om Aftenen eller Natten paa Gaardsplads eller anden indhegnet Plads forstyrrer de omboendes Ro, kan Politiet, naar Omstændighederne taler derfor, forlange, at Ejeren eller den, hos hvem de har

Tilhold, under Strafansvar efter denne Vedtægt lader fjerne.«

a d § 6 5. I Slutningen af 5. Stk. tilføjes:

»Det er forbudt Personalet at drikke med Gæsterne.«

a d § 7 9. I 3. Linie ændres »Lov Nr. 289 af 30. Juni 1922« til »Lov Nr. 132 af 14. April 1932.«

8. Stk. affattes saaledes:

»Salg af fersk Fisk saavel fra Baad som fra Butik maa finde Sted indtil Kl. 9 Formiddag, dog kun naar der paa Ugens øvrige Dage herfra udelukkende forhandles saadan Vare.

Saadant Salg maa dog ikke finde Sted den første Dag. . . . «

a d § 9 6. Ordene »indtil 100 Kr.« i 1. Stk. udgaar.«

Dette Tillæg træder i Kraft den 1. April 1934.  
Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 23<sup>30</sup>—1933). Beretning om de offentlige Lystanlæg i 1932—33.

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 662—1933). Regnskab for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforenings Stiftelse i 1933.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 565—1933). Meddelelse fra det af Ministeriet og Byraadet nedsatte Udvalg til Vurdering af Matr. Nr. 52 a, 52 b og 53 a.

Følgende Skrivelse forelaa:

»Aar 1934, den 6. Februar, samledes i Aarhus det Udvalg, som i Henhold til Overenskomst imellem Ministeriet for offentlige Arbejder og Aarhus Byraad er nedsat for at bedømme Værdien af de Arealer af Matr. Nr. 52 a, 52 b og 53 a, som vil medgaa til den ny Gadestrækning fra Spanien til Toldbodgade.

Til Stede var fhv. Raadmand Lauritz Sørensen af Frederiksberg, udmeldt af Ministeriet for offentlige Arbejder, samt Stadsingeniør Rambøll af Aarhus, udmeldt af Aarhus Byraad.

For Aarhus Byraad mødte Borgmester Christensen, Byraadsmedlem Bitsch og Ingeniør Fanger.

For Aarhus Havn Docent Albert Olsen og Ingeniør Damsgaard Jensen.

Det oplystes, at Landinspektør Mouritsen af Frederiksberg var valgt til Opmand for det Tilfælde, at Enighed om Ansættelse af Værdien ikke kunde opnaas.

Der fremlagdes:

1. Planer over det omhandlede Areal.

Efter at Udvalget nærmere havde drøftet Forholdene, og det viste sig, at Enighed ikke kunde opnaas, sluttede Mødet, og der vil være at indkalde til nyt Møde, hvortil Opmanden tilkaldes.«

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 256—1933). Beretning om Ungdomsarbejderne paa Hadsten Gymnastikskole og i Lejren ved Skæring Strand.

Toges til Efterretning.

10. (J. Nr. 256—1933). Forslag fra Brolægningsudvalget om Udvidelse af Ungdomsarbejdet i Marselisborg Skov.

Følgende Indstilling forelaa:

»Da det viser sig, at Arbejdet ved Kælkebakken i Marselisborg Skov ikke kan tilendebringes paa de til dette Ungdomsarbejde bevilgede 2 Maaneder, foreslaar Udvalget, at der ansøges Socialministeriet om, at Ungdomsarbejdet forlænges med 1 Maaned med de for Tiden beskæftigede 50 unge Mennesker, og at

der samtidig søges om, at der oprettes et nyt Hold paa 20 Mand i 2 Maaneder til samme Arbejde.

Merudgiften vil stille sig saaledes:

For Staten 2700 Dage à 2,00 Kr. . . . . 5400 Kr.

For Kommunen 2700 Dage à 1,35 Kr. 3645 Kr.

A n d r. B i t s c h anbefalede Forslaget.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 668—1933). Indstilling fra Havneudvalget angaaende Ændring af Havne- og Brotaksten (Litzenpenge).

Udvalget foreslaar en Ændring af Havne- og Brotakstens Afsnit III B Litzenpenge, saaledes at Taksten nedsættes fra 3 Øre til 2 Øre pr. N. R. T. samt at Nedsættelsen træder i Kraft 1. April d. A.

B o r g m e s t e r e n anbefalede Indstillingen, hvorved det Overskud, som Havnen havde haft her, vilde bortfalde.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 459—1933). Anmodning fra Kommunernes Pensionskasse til Kommunen om at indtræde som Medlem af Kassen.

Lønudvalget kan for Tiden ikke anbefale, at Kommunen søger Optagelse som Medlem.

Tiltraadtes.

13. (J. Nr. 667—1933). Meddelelse fra Lønudvalget angaaende Afregningsmaaden for timelønnede Arbejdsmænds Overarbejdstid.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Efter Forhandling med de kommunale Arbejdsmænds Fagforening skal man herved henstille til de ærede Udvalg at benytte følgende Afregningsmaade for timelønnede Arbejders Overarbejdstid:

»Ved den ugentlige Afregning udbetales for Overarbejdstid, der ikke er afspadseret i den paagældende Lønningsuge, kun de i Overenskomsten fastsatte Procenttillæg — henholdsvis 30 %, 50 % eller 100 % af Timelønnen — medens selve Grundlønnen for Overarbejdstimerne først udbetales, efterhaanden som de afspadseres og saaledes, at Udbetaling finder Sted paa den sædvanlige Udbetalingsdag.

Fritid for Overarbejdstid bør fortrinsvis gives som hele Fridage.«

Tiltraadtes.

14. (J. Nr. 22<sup>60</sup>—1933). Købekontrakt med Malermester A. Boysen angaaende en Byggegrund paa Hjørnet af Ørumsgade og Hans Schourupsgade.

Godkendtes.

15. (J. Nr. 681—1933). Indstilling fra Budgetudvalget om Erlæggelse af et ekstra Kvartals Skat.

Følgende Indstilling forelaa:

»Ved Afslutningen af Regnskabsaaret for 1932—33 fremkom et Underskud paa ca. 1½ Mill. Kr., hvortil formentlig vil komme det i vedlagte Bilag ommeldte Tilgodehavende hos Staten paa 714754,37 Øre i Henhold til Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933, hvilket Beløb i Regnskabet er optaget som Tilgodehavende, men ikke kan ventes at indgaa, og ifølge Budgettet for 1933—34 vil Underskudet antagelig blive 2½ Mill. Kr.

For at tilvejebringe delvis Dækning for det saaledes fremkomne Underskud paa op imod 5 Mill. Kr. indstiller Udvalget, at der udskrives et ekstra Kvartals Skat, der opkræves med Halvdelen i April og Halvdelen i August d. A. og beregnes i Henhold til Ligningen for

1933—34 og skal udredes ogsaa af Aktieselskaber og Erhvervsskatteydere.

Mindretallet, J. Chr. Møller og I. C. Sørensen, forbeholder sig sin Stilling til Sagen.«

Desuden forelaa følgende Oversigt over Udgifter til offentlig Forsorg:

»Regnskabet for offentlig Forsorg i 1932—33 viser et Underskud paa godt 2.436000 Kr., idet Budget og Regnskab fremtræder saaledes:

|                                                         | Budget.     | Regnsk.     | Overskr.    |
|---------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Forsørgelsesvæsenet.....                                | 1.340460,00 | 1.813364,18 | 472904,18   |
| Hjælpekassen ...                                        | 810000,00   | 1.270520,05 | 460520,05   |
| Arbejdsløshedskasser.....                               | 190900,00   | 203068,70   | 12168,70    |
| Sygekasser.....                                         | 106000,00   | 113080,70   | 7080,70     |
| Aldersrente.....                                        | 536888,00   | 525980,66   | +10907,34   |
| Enkebørn.....                                           | 30750,00    | 28758,42    | + 1991,58   |
|                                                         | 3.014998,00 | 3.954772,71 | 939774,71   |
| Lov Nr. 247 om Hjælp til Arbejdsløse.....               | 0,00        | 17102,72    | 17102,72    |
| Lov Nr. 181 om Hjælp til Arbejdsløse .....              | 0,00        | 1.296244,59 | 1.296244,59 |
| Lov Nr. 39 om Hjælp til Arbejdsløse (Vinterhjælp) ..... | 0,00        | 182877,66   | 182877,66   |
| Lov Nr. 42 om Hjælp til Arbejdsløse (Oksekød).....      | 0,00        | 887,74      | 887,74      |
|                                                         | 3.014998,00 | 5.451885,42 | 2.436887,42 |

I Udgiften efter Lov Nr. 181 er indeholdt en Restance paa 714754 Kr. 37 Øre, hvilket Beløb man ikke tør regne med som Indtægt, da Staten kun deltager i Udgiften for hele Landet med indtil 10 Mill. Kr., og Aarhus Kommune alene kan tilkomme at faa 1.094954 Kr. 37 Øre, hvoraf man altsaa kun har modtaget 380200 Kr.

Efter Budgettet for 1933—34 og 1934—35 stiller Spørgsmaalet om offentlig Forsorg sig saaledes:

|                                                                              | 1933—34.           |
|------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Forsørgelsesv. ....                                                          | 1.476700,00        |
| Hjælpekasse .....                                                            | 900000,00          |
| Arbejdsløsheds-k. ....                                                       | 205900,00          |
| Sygekasser .....                                                             | 71000,00           |
| Aldersrente .....                                                            | 532066,00          |
| Enkebørn .....                                                               | 31000,00           |
|                                                                              | <u>3.216666,00</u> |
|                                                                              | 1934—35.           |
| Offentlig Forsorg .....                                                      | 4.931396,25        |
| Lov om Folkeforsikring .....                                                 | 824491,40          |
| Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring .....                    | 412590,00          |
| § 1 i Lov af <sup>13</sup> / <sub>12</sub> 33 om Kriseforanstaltninger ..... | 100000,00          |
|                                                                              | <u>6.268477,65</u> |

Budgettet for 1933—34 viser altsaa en Udgift paa godt 3.216000 Kr., medens de tilsvarende Budgetter for 1934—35 viser en Udgift paa godt 6.268000 Kr. eller en Merudgift paa 3.052000 Kr.«

Borgmesteren redegjorde for den finansielle Situation, som havde nødvendiggjort dette Forslag, og som væsentlig skyldtes de sociale

Udgifter. Det sidste Aar, man havde den selvstændige Hjælpekasse, var der til denne budgetteret et Beløb paa 810000 Kr., men Udgiften blev 1270000 Kr., altsaa et Underskud paa 460000 Kr. Forsørgelsesvæsenets Budget var samme Aar paa 1.340460 Kr., men Udgiften blev 1.813364 Kr., altsaa et Underskud paa 472000 Kr. Dertil kom Udgifter foranlediget ved Kriselovene, særlig den, hvor der blev stillet i Udsigt, at Kommunen kunde faa  $\frac{2}{3}$  af Udgiften refunderet fra Staten, men da Staten kun havde 10 Mill. Kr. til Raadighed efter Loven, fik Aarhus Kommune som Refusion 714000 Kr. tilgode, som der ikke var Udsigt til at faa efterbetalt. Af disse Grunde blev der for 1932—33 forbrugt 2.436000 Kr. udover Budgettet. Da Budgettet for 1933—34 skulde lægges, ventede man nogen Nedgang i de sociale Udgifter, dels kom der meget Arbejde i Gang, særlig Byggearbejde, og dels var det den almindelige Mening, at den ny Sociallov vilde betyde nogen Lettelse for Kommunerne. Man nøjedes derfor med at forhøje Budgettet for de sociale Udgifter til 200000 Kr. og haabede saa at kunne køre igennem. Nu havde Socialloven virket i 4 Maaneder, og man havde nogen Oversigt over Forholdet; det viste sig da, at i Stedet for en Lettelse var Udgiften blevet betydeligt forøget, og man maatte regne med paa indeværende Aars Regnskab at faa et Underskud paa ca.  $2\frac{1}{2}$  Mill. Kr., altsaa sammen med Underskudet det foregaaende Aar ca. 5 Mill. Kr. Det kunde selvfølgelig ikke gaa at fortsætte paa den Maade, og ved de kommende Budgetter blev man nødt til at regne med saa store Beløb, at der ikke blev saadanne Overraskelser. Det var givet, at den ny Sociallov kunde medføre Overraskelser, men de var altsaa gaaet til den forkerte Side;

det var ikke noget særligt for Aarhus, idet det paa Købstadmødet blev oplyst, at der i Kommunerne havde været en gennemsnitlig Stigning paa 15—18 %. Man havde derfor kun det Haab, at der fra Rigsdagens Side vilde blive gjort Forsøg paa at rette noget ved de Skavanker, som Loven havde, ikke mindst Ophævelsen af Hjemstedsforholdet, som gjorde, at Folk kunde strømme fra Land til By og straks være berettiget til at kræve Understøttelse. Naar der fra en enkelt Side havde været rettet Angreb mod Byraadet for ikke at ville bevilge tilstrækkelig Understøttelse, saa viste disse Tal noget andet. Men visse Ændringer i Loven var altsaa tiltrængt, og her vilde Taleren henstille til Byens Rigsdagsmænd at rejse denne Sag i Rigsdagen og forsøge at skaffe nogle af de Midler til Veje, som nu var paalagt Kommunerne i Henhold til Loven. Det var klart, at Loven var opbygget under normale Forhold og ikke passede til Kriseforhold, og naar Krisen saa satte ind, maatte der anvises Lettelser for Kommunerne. Dernæst burde Rigsdagen ikke vedtage Love, hvor man lovede Refusion, som bagefter ikke kunde holdes; det havde for Kommunen bevirket et Tab paa 714000 Kr., og det kunde i høj Grad mærkes paa Budgettet. Fra Købstadforeningen havde man ønsket Oplysninger om Tilflytning til Byerne efter Lovens Ikrafttræden; dette Spørgsmaal var undersøgt, og det viste sig, at der i Oktober Kvartal var tilflyttet Aarhus 1572 Personer. Tidligere havde man den Bestemmelse, at tilflyttede Personer skulde opholde sig her mindst  $\frac{1}{2}$  Aar, før de kunde faa Hjælp, men i Henhold til Socialloven skulde nu alle understøttes paa den Plads, hvor de er. Af de tilflyttede var der 326 Hovedpersoner, 928 ugifte og 318 Børn. Af disse havde

71 Hovedpersoner søgt Hjælp, og den var tilstaaet de 67; af de ugifte havde meldt sig 139, hvoraf 126 havde faaet bevilget Hjælp. Socialudvalget havde søgt at dæmme op for denne Tilflytning og havde endog paa Trods af Loven afvist en Del, men det var næppe holdbart, hvis disse klagede til højere Myndighed. Det var altsaa en Mangel ved Loven, at man ikke som tidligere kunde henvise saadanne Mennesker til deres Hjemstedskommune. Forholdet paa Landet var jo saaledes, at der væsentlig kun var Brug for Arbejdskraft om Sommeren, og saa kunde Bykommunerne faa Lov til at føde disse Folk om Vinteren; men det kunde Byerne i Længden ikke bære. Af de tilflyttede var der 26 organiserede og 47 uorganiserede Arbejdsmænd, af Landarbejdere 14 organiserede og 16 uorganiserede og af Faglærte 26 organiserede og 83 uorganiserede. Disse Folk skulde ikke blot understøttes af Byen, men de bevirkede ogsaa, at Byens Folk fik endnu mindre Chance for at faa Arbejde. Man maatte ogsaa her være opmærksom paa Forholdet, hvad der ydes til organiserede og uorganiserede; de første betalte et stort Kontingent som Hjælp til Selvhjælp, medens de andre overhovedet ikke betalte noget saadant; tidligere var de organiserede Arbejdere det langt overvejende Antal, og de andre blev i mange Tilfælde afvist; men nu var der ikke megen Forskel paa Understøttelsen, og det fik mange til at lade sig slette af deres Organisation, hvorved ogsaa det offentliges Udgifter steg. Fra 1. Oktober til 7. Februar var der udbetalt til 7076 Hovedpersoner 1.208000 Kr., hvoraf 675000 Kr. til uorganiserede; det viste, at disse nu var det største Antal, og hvis man ikke passede paa her, vilde deres Antal stige, og flere og flere vilde frigøre

sig for at yde noget som helst til Arbejdsløshedskasserne, naar de havde Arbejde. Det havde gennem Tiderne været en god Regel, at man søgte at sikre sig gennem sin Organisation, og i Øjeblikket betalte mange organiserede Arbejdere op til 300 Kr. aarlig i Kontingent og Understøttelse til arbejdsløse Fagfæller; men der syntes at blive flere og flere, som ikke saa saaledes derpaa, og man maatte med alle Midler modvirke en saadan Tendens. Naar der nu nødvendigvis maatte skaffes Penge til Dækning af det store Underskud, kunde man selvfølgelig gaa flere Veje; men det var givet, at Kassebeholdningen skulde restitueres, ellers maatte efterhaanden alt Kommunens Arbejde standse. Man var for Tiden i Gang med flere store Arbejder, f. Eks. Kommunehospitalet, og der vilde blive den ny Skole, Ringgadebroen o. s. v. Hvis der ikke blev fremskaffet Penge, kunde disse Arbejder ikke udføres, og heller ikke det andet, som man var i Gang med; det vilde bevirke endnu større Arbejdsløshed, og Arbejde var dog at foretrække for Understøttelse. Fra socialdemokratisk Side havde man da fundet det mest praktisk at udskrive et ekstra Kvartals Skat. Fra konservativ Side havde man ikke villet gaa med dertil, i hvert Fald ikke uden Tilsagn om, at der skete en Nedgang i de sociale Udgifter. Dette sidste Spørgsmaal vilde blive taget op til April, og det vilde da blive forsøgt at faa en Reduktion her, men det maatte drøftes med Socialudvalget til den Tid, og Flertallet kunde ikke paa nuværende Tidspunkt binde sig til noget. Man kunde ogsaa gaa den Vej at lægge Underskudet paa det ny Aars Budget, hvorved Skatteprocenten vel vilde stige ret betydeligt; men det blev i Virkeligheden omtrent det samme, idet det foreslaaede Ekstra-

kvartal først skulde opkræves i April og August. Man havde ogsaa fra Flertallets Side været inde paa ligesom andre Steder at opkræve Skatten i 8 eller 10 Rater, idet det saa ikke mærkedes saa haardt som at tage det kvartalsvis; det vilde betyde lidt større Driftsomkostninger, men vilde for de flestes Vedkommende være behageligere, og Spørgsmaalet vilde senere blive overvejet. Naar en Del af Underskudet var dækket ved det ekstra Kvartal, maatte man ind paa at faa en fuldstændig Plan over Kommunens Indtægter og Udgifter for ikke tiere at blive udsat for saadanne Overraskelser, og der var allerede gjort en Begyndelse hertil ved en Ændring af Budgettets Opstilling, saaledes at man til enhver Tid kunde se, hvad der var forbrugt af det budgetterede Beløb. Fra visse Blade var det foreliggende Forslag blevet udskreget som noget ganske ekstraordinært, der nu satte Aarhus Kommune i Rang med Byer som Nakskov og Horsens o. s. v. Visse Mennesker syntes at have Interesse af at nedsætte deres egen Bys Omdømme saa meget som muligt til Skade for Byens Erhvervsliv, men det maatte jo staa for deres egen Regning. Aarhus var absolut ikke daarligere stillet end de fleste Kommuner, Byen havde sat mere Arbejde i Gang end nogen anden Kommune og kunde udføre endnu mere, men særlig ved Socialloven var Kommunen kommet ud i visse Vanskeligheder. Disse vilde sikkert kunne overvindes, særlig hvis man her kunde løfte i Flok i en vanskelig Tid. Aarhus havde i flere Aar holdt sin Skatteprocent betydeligt under mange af de større Byer, og der var ingen Tvivl om, at den øjeblikkelige Vanskelighed kunde rettes. Taleren vilde slutte med at anbefale det foreliggende Forslag til enstemmig Vedtagelse,

saaledes som det f. Eks. var sket i Aalborg, hvor alle Partier uden Omtale tiltraadte Forslaget. Nu kunde Sagen drøftes ved 1. Behandling, og senere vilde den saa komme til 2. Behandling og endelig Vedtagelse.

J. C h r. M ø l l e r konstaterede, at det var ikke nogen særlig lys Tale, Borgmesteren holdt. Naar han udtalte, at man skulde løfte i Flok, saa var det rigtigt, men det havde det socialdemokratiske Flertal ikke villet gøre. Taleren havde altid søgt at komme til Enighed i Budgetudvalget, men der var Grænser for, hvor langt man kunde strække sig, og disse Grænser havde Socialdemokraterne overskredet. Selv i sidste Udvalgsmøde kunde man være kommet overens, og det, der fra konservativ Side blev sat som Betingelse, var ikke mere, end hvad Flertallet let kunde have tiltraadt under de nuværende Forhold. Man kunde sikkert sige, at alle Byraadsmedlemmerne var kede af at se den Situation, som deres By var kommet i, og særlig maatte det gøre de Medlemmer ondt, som havde siddet i Byraadet i mange Aar, at se Byen komme ud i saadanne økonomiske Forhold, at det skal være nødvendigt at udskrive et ekstra Kvartals Skat, en Udvej, som meget faa Kommuner i Landet havde grebet til. Borgmesteren nævnte, at visse Blade havde slaaet Sagen saaledes op, at Byen var blevet omtalt paa en uheldig Maade. Men man kunde nu ikke stikke Folk Blaar i Øjnene, naar der skal opkræves en Ekstraskat. Naar man tilmed saa, hvad det sociale Udvalg forlangte for næste Aar, var det givet, at Kommunen var kommet ud i uheldige Forhold, selv om ikke i samme Forhold som Byer som Nakskov og Horsens o. s. v.; men hvis man blev ved paa den Maade, vilde

man komme derhen imod. Det vilde have været bedre at undgaa denne Ekstraskat, og saa var det endda noget andet, hvis man kunde regne med bagefter at faa en nogenlunde normal Skatteprocent, men det var sikkert umuligt, og den foreslaaede Ekstraskat dækkede kun en ringe Del af Underskudet. Det maatte her gøres opmærksom paa, at man til April fik ikke mindre end 5 Skatter at betale, og det vilde vist blive meget vanskeligt for de fleste at udrede disse. Det havde set bedre ud at undgaa dette Forslag, for det vilde altid vække en vis Opsigt. Aarhus havde gennem mange Aar staaet som en af de bedste Kommuner, hvad de økonomiske Forhold angaar, og nu vilde man fra alle Sider sige, at der maatte være noget meget galt paa Færde. Enten man betalte 3 % nu og 15 % for næste Aar, eller man fastsatte den ny Skatteprocent til 18, blev i Virkeligheden det samme. Saafremt Forslaget saa betød en virkelig Sanering af det hele, var Sagen en anden, men det var der slet ikke Tale om. Nu havde man et Underskud fra forrige Aar paa ca 2½ Mill. Kr., og der var stor Sandsynlighed for, at det vilde blive lige saa stort for indeværende Aar, alsaar ialt ca. 5 Mill. Kr. Et Kvartals Ekstraskat blev kun 1½ Mill. Kr., og der var saa endda 3½ Mill. Kr. tilbage. Angaaende hvem der havde Skylden og Ansaret for denne Situation, saa havde Taleren aldrig ved Budgetmøderne slaaet stærk derpaa, men havde altid ment, at naar man nogenlunde kunde enes, var det bedst. Men man var nødt til at sige her, at Ansaret ligger hos Flertallet, og Skylden i det væsentlige ogsaa. I 1932-33 havde Hjælpekassen sammen med Forsørgelsesvæsenet foranlediget et meget stort Underskud. Mindretallet havde flere Gange

i Budgetudvalget foreslaaet, at man skulde bevilge Hjælpekassen et maanedligt Beløb, saa man vidste, hvor man var henne; men der var ikke Mulighed for at faa Flertallet med dertil; de kunde vist i Virkeligheden godt indse det rigtige deri, men de turde ikke gøre det, fordi det var deres egne Vælgere, der skulde have Understøttelsen. Man kunde godt sige, at Hjælpekassen soldede ikke saa lidt med Kommunens Penge; alle, som ønskede eller forlangte Hjælp, fik det, og selv gik Bestyrelsen hverken sulten eller tørstig hjem fra Møderne. Saa fik man Socialreformen, og det hed sig, at nu skulde det hjælpe saa udmærket; det var i Virkeligheden de Vises Sten, man havde fundet. Men man var ved denne Lov næsten kommet fra Asken i Ilden. Før Loven traadte i Kraft, forhandlede man og blev enige om bestemte Takster, og det var det sociale Udvalgs Mening, at disse Takster skulde opretholdes. Det maatte derfor forundre, at Udvalget senere kom med Forslag til nye forhøjede Takster; Mindretallet var selvfølgelig ikke glad derfor og krævede Sagen udsat for at faa Oplysning om, hvorledes Taksterne laa i andre Byer, og det viste sig da, at Aarhus allerede før Forhøjelsen laa over de andre Byer, saa der var ingen Grund til Forhøjelse. Naar Flertallet alligevel vedtog dette, maatte det siges at være noget letsindigt fra Flertallets Side, eftersom man allerede dengang vidste, hvorledes de økonomiske Forhold laa. Nu var det jo en kendt Sag, at Forhøjelsen skyldtes et Pres udefra, som Byraadsgruppen vanskeligt kunde modstaa, men de burde alligevel have taget saa meget Hensyn til Byens Økonomi, at de havde afslaaet Kravet, og det var ikke nødvendigt, at Aarhus stadig var den By i Landet, der betalte de højeste Under-

støttelser. Et af Byens Blade havde skrevet, at den konservative Gruppe i Byraadet uden Modstand var gaaet med til de sidste Forhøjelser. Taleren vilde her minde om, hvad der var gaaet forud i denne Sag. Socialloven blev gennemført ved et Forlig mellem 3 Partier paa Rigsdagen, og de Konservative havde ingen Andel deri. Og angaaende Forslaget i Byraadet, saa gjorde Mindretallet, hvad der var muligt for at hindre Forhøjelsen, og Mindretallet i Socialudvalget havde ligeledes protesteret derimod; men sidste Gang kom Sagen til Byraadet som en Erklæring fra Socialudvalget om den vedtagne Forhøjelse, og saa var der ingen Anledning til Protest i Byraadet. Socialloven var paa mange Punkter vanskelig at forstaa, og Socialministeren havde udsendt forskellige Cirkulærer derom; men i § 297 var dog angivet den forsikringsmæssige Grænse for Understøttelsen, og Spørgsmaalet var da, om man havde Lov til f. Eks. i 7 Maaneder at yde saa meget, som skulde bruges i 12 Maaneder. Saa skulde Sagen afgøres af Byraadet, og Loven krævede særlige Omstændigheder, for at det kunde bevilges. Hvad vilde saa Socialudvalget gøre, naar den Tid var gaaet? Vilde man da henhøre dem alle under særlige Omstændigheder og fortsætte med Hjælpen tværtimod Lovens Ord eller ogsaa lade dem gaa ind under Fattighjælpen, hvilket vel var det mest passende, for Kommunen kunde ikke i Længden opretholde disse store Udgifter. Taleren erindrede, at et tidligere socialdemokratisk Byraadsmedlem havde udtalt, at det var uheldigt for en Kommune at komme over 10 % i Skat. Nu havde man været derover i flere Aar, og det var ikke rigtigt, naar man fra en vis Side paa-stod, at Aarhus altid havde staaet meget lavt i

Skat; den stod ganske jævnt i Forhold til andre Byer, og mange stod lavere. Det havde vist sig, at Budgetterne gennem Aarene havde kunnet holde udmærket og endda give et ret stort Overskud, indtil de sociale Udgifter nu havde ødelagt det hele. Naar Borgmesteren nævnte, at der var strøm med mange til Byen, saa forstod man udmærket dette, naar Aarhus absolut skulde yde mere end andre, og efter Loven kunde de jo ikke afvises; men det var at befrygte, at der ogsaa vilde blive en Afgang fra Byen af Folk, som kunde betale Skat. Nu skulde man betale et ekstra Kvartals Skat, og naar Socialudvalget til næste Aar forlangte 6 Mill. Kr. eller 3 Mill. mere end paa sidste Budget, vilde det betyde en Stigning i Skatteprocenten paa 5—6, saa det blev ikke særlig behageligt at bo i Aarhus. Man kunde ikke udføre noget Arbejde, naar der ikke var Penge dertil, og saa kunde Erhvervene heller ikke bestaa, og at vedblive at laane Penge blev ogsaa dyrt i det lange Løb. Derfor saa det i Øjeblikket ikke helt godt ud for Aarhus Kommune. Angaaende den omtalte Enighed havde Mindretallet ikke forlangt, at disse Takster straks skulde nedsættes; man havde blot henstillet, at Flertallet vilde gaa med til en Nedsættelse fra 1. April, naar Vinteren var forbi, men ikke engang det kunde man faa Tilsgagn om. Det var vel givet, at Flertallet vilde vedtage Ekstraskatten, men det var Talerens Overbevisning, at det ikke var til Gavn for Aarhus By; man kunde lige saa godt have ventet og eventuelt have taget 20 % til næste Aar. Flertallet havde jo Magten til at gennemføre Forslaget, men saa maatte de ogsaa tage Ansvar for, og Mindretallet vilde stemme imod Forslaget om et ekstra Kvartals Skat.

Holger Eriksen betonedede, at det var efter de alvorligste Overvejelser, at Socialdemokraterne i Budgetudvalget fremsatte dette Forslag om Udskrivning af et ekstra Kvartals Skat; det var tvunget af den haarde Nødvendighed. Man kunde selvfølgelig ikke vente, at Skatteyderne med Begejstring vilde modtage Meddelelsen, men paa den anden Side haabede Taleren, at de vilde forstaa, at der ingen Vej er udenom, og at de vilde vise samfundsmæssig Forstaaelse og erkende, at disse Penge trods alt var givet godt ud. Men selv om man nu maatte af med et ekstra Kvartals Skat, var der ingen Grund til at male Fanden paa Væggen, som Borgmesteren ogsaa havde udtalt, og som Fabrikant Møller heller ikke havde taget tydelig Afstand fra. Naar Hr. Møller brugte Udtrykket at stikke Blaar i Øjnene, vilde Taleren hævde, at hvis nogen havde gjort det, var det dem, der nu søgte at fremstille Aarhus Kommune som værende paa Fallittens Rand og stillede Byen i Rang med de daarligst stillede Kommuner. Saaledes var Forholdet slet ikke. Naar Fabrikant Møller anførte en Udtalelse af et tidligere Byraadsmedlem om, at Skatteprocenten helst ikke skulde være over 10, saa var det en Udtalelse, der kun kunde gælde i det Øjeblik, den blev fremsat, for det var i høj Grad relativt, hvad man vilde kalde en høj Skatteprocent. Skatten var gradvis steget i alle Kommuner i de senere Aar, og man kunde ikke vente, at Aarhus skulde danne en Undtagelse. Men det var ikke rigtigt, at Aarhus laa blandt de højeste, heller ikke naar man medregnede det ekstra Kvartal. De 10 største jyske Byer havde i 1932—33 en gennemsnitlig Skatteprocent paa 13,4, medens Aarhus havde 10,4, altsaa 3 % mindre, og i 1933—34 var Gennem-

snittet for disse Byer 14,4 og i Aarhus 11,6, altsaa omtrent det samme Forhold. Nu udskrev Aarhus et ekstra Kvartals Skat og kom derved op paa 14,5, men enkelte af de nævnte Byer havde gjort noget lignende, hvorved deres Gennemsnit var forhøjet til 15,2, saa selv med dette laa Aarhus under Gennemsnittet. Derfor var det Blaar i Øjnene at fremstille Aarhus som en By med særlig høje Skatter. Det var derfor ogsaa under falske Forudsætninger, naar Fabrikant Møller animerede Skatteborgerne til at rejse fra Byen, og en saadan Fremgangsmaade kunde man som Kommunalpolitiker ikke være bekendt. En af Grundene til Underskudet var, at man i de senere Aar havde haft nogen Tendens til at lægge Budgetterne for snævert, og derved blev Risikoen for Overskridelser større. Hvis man f. Eks. for Aaret 1928—29 tog Posterne Aktieselskabsskat, Erhvervsskat og Forventet Tilgang, udviste disse et Overskud i Regnskabet paa 166000 Kr., medens de samme Poster i 1932—33 kun gav et Overskud paa 101000 Kr. En Post som forventet Afgang i Aarets Løb var i 1928—29 budgetteret til 600000 Kr., men blev kun 405100 Kr., hvorved der altsaa blev et Overskud paa ca. 200000 Kr., og det tilsvarende i 1932—33 var kun 83000 Kr. Ogsaa andre Budgetter var lagt noget snævert for at holde Skatteprocenten nede, og dertil kom Iværksættelsen af mange store Arbejder, selv om Byggeføretagender som Badeanstalten og Forbrændingsanstalten ikke havde paavirket Kommunens Budget. Men havde man ikke sat disse Arbejder i Gang, var Arbejdsløsheden blevet endnu større, og de havde dog sat Penge i Omløb til Gavn for alle Byens Borgere. Men Hovedaarsagen til Underskudet var naturligvis den store Stigning

paa de sociale Budgetter. Hvis man vilde undersøge, hvornaar denne Stigning fremkom, saa viste det sig, at i Aarene 1927—32 laa disse Budgetteri nogenlunde ens, omkring 3 Mill. Kr., for saa 1932—33 at stige til  $5\frac{1}{2}$  Mill., da den voldsomme Krise satte ind. For 1934—35 havde Socialudvalget budgetteret ca.  $6\frac{1}{4}$  Mill. Kr., men det var jo ikke givet, at dette Tal blev det endelige paa Kommunens Budget. Stigningen her var i Virkeligheden saa stor, at der var Anledning til at underkaste Forslaget en meget nøje Undersøgelse, inden man tiltræder det. Man maatte her, som det allerede var nævnt, have Opmærksomheden henvendt paa Tilflytterne. Forholdet var det, at Lønningerne paa Landet laa betydeligt lavere end i Byen; derfor var det en stor Fristelse for de paagældende at søge til Byen, selv om de ikke havde Udsigt til at kunne skaffe sig Arbejde, og skønt det maatte kaldes forkasteligt at skabe Stavnsbaand, tvang den nuværende Situation alligevel Byerne til at søge at sætte et Gærde op for at hindre denne Tilstrømning. Taleren maatte dog hævde, at naar der var Tale om Understøttelse, vilde de Konservative kun se Sagen fra en bestemt Side, nemlig det økonomiske Synspunkt, men Socialdemokraterne saa Sagen fra begge Sider, ogsaa fra de Arbejdsløses Side, og hvis man saa paa Understøttelserne med de Arbejdsløses Øjne, var det forstaaeligt, at de ikke kunde kaldes store, men snarere for smaa. Til Fabrikant Møllers Betragtninger vilde Taleren sige, at naar man havde den Krise, der medførte saa stærkt forøgede Udgifter, var det ikke Socialdemokratiets Skyld, heller ikke de Konservatives, men det var det kapitalistiske System, som var Skyld deri. Danmark var i Stand til at skaffe sig Raastoffer for sine

Eksportvarer, baade Industri og Landbrug havde en højt udviklet Teknik og nogle af de bedst uddannede Arbejdere i Verden, og der var Brug for de Varer, som kunde frembringes; men Systemet var saa meningsløst indrettet, at de, der mangler Varerne, har ikke Raad til at købe dem; derfor var der ingen til at aftage Varer, og saa kom Arbejdsløsheden, og jo mere man skar Arbejdslønnen ned, jo større blev Arbejdsløsheden. Hvis man skulde ud af disse Forhold, og Kommunernes Økonomi skulde reddes, blev det nødvendigt at faa omstyrtet dette System. De Menne-sker, som i Øjeblikket var arbejdsløse, var det uden egen Skyld; de vilde intet hellere end arbejde, men de var udelukket derfra som Følge af det System, man arbejder under, og naar Samfundet havde lukket dem ude fra at faa Arbejde, havde Samfundet ogsaa en Pligt til at hjælpe dem over Krisen. Det var let nok fra konservativ Side at sige, at de skal selv bære det; men man kunde ikke i saadanne Tider forlange, at den enkelte skal være Offer; det maatte være hele Samfundets Sag at tage sig deraf. Det ideelle vilde endda være, at den, der er udelukket fra at faa Arbejde, burde have samme Understøttelse, som han kunde opnaa i Arbejdsløn; men det var selvfølgelig et meget fjernt Maal, for i Kommunalpolitik var der ikke noget, der hed Romantik; det var den haarde Realitet, og der var Grænser for, hvad en Kommune er i Stand til at bære. Derfor maatte man ogsaa se Sagen fra et økonomisk Synspunkt, for hvis man drev Understøttelsen saa højt op, at Kommunens Økonomi bryder sammen, vilde det særlig komme til at gaa ud over de Arbejdsløse. Det var heller ikke sikkert, at man i de kommende Aar kunde frem-

skaffe 6,3 Mill. Kr. til sociale Formaal, det laa muligvis udover, hvad Kommunens Økonomi kan bære, men det Spørgsmaal vilde blive undersøgt ved Budgetbehandlingen. Naar Fabrikant Møller henstillede, at Folk, som er kommet udover de forsikringsmæssige Satser, skulde henvises til Fattighjælp, saa viste det i Virkeligheden, hvilken Afgrund der paa dette Omraade er mellem konservativ og socialdemokratisk Opfattelse. De Konservative var endnu ikke kommet længere end dertil, at de ansaa Fattigdom for en Forbrydelse; de vilde trykke Fattigstemplet paa de Mennesker, som uden egen Skyld var kommet i Nød, fordi de gennem et raaddent Samfundssystem var berøvet Retten til Arbejde. Men det fik man ikke Socialdemokraterne med til. Socialdemokraterne vilde føre en fornuftig økonomisk Politik og lægge Budgetterne saaledes, at man kan sætte Tæring efter Næring. Man skulde maaske allerede i Fjor have taget en større Skatteudskrivning for at faa dækket Underskudet fra Aaret i Forvejen; men alle haabede dengang, at Krisen vilde være forbi, og at Socialloven vilde bevirke en Nedgang i Udgifterne, saaledes at dette Tab efterhaanden kunde dækkes. Det viste sig imidlertid at gaa i modsat Retning, og det var nødvendigt at skaffe noget i Kassebeholdningen igen; man kunde ikke tage  $5\frac{1}{2}$  Mill. Kr. af en Kassebeholdning paa 5 Mill. og stadig have Penge til Kommunens Drift. Der maatte lægges et Budget for det kommende Aar, som var økonomisk overkommeligt for Skatteyderne, selv om det kunde være vanskeligt. Angaaende den sidst vedtagne Forhøjelse, saa havde Flertallet den Opfattelse, at Fabrikant Møller dengang akcepterede 15 Kr. Taksten, og det samme syntes at fremgaa af nogle Udtalelser, som han

havde fremsat i et Interview; senere havde han benægtet dette, men saa måtte han have udtalt sig utydeligt; det var i hvert Fald berettiget, at man havde faaet denne Opfattelse. Naar Hr. Møller nu gik imod det foreliggende Forslag, saa havde han dog tilbudt at akceptere det, saafremt der fra socialdemokratisk Side kunde gives Til-sagn om visse Ændringer i Understøttelsessatserne; det viste, at Fabrikant Møller egentlig ikke var nogen principmæssig Modstander af Forslaget. Det var ogsaa rigtigt; det kunde ikke undgaas at udskrive dette Kvartals Skat, og Taleren vilde paa den socialdemokratiske Gruppens Vegne anbefale at stemme for Forslaget.

C h r. N i e l s e n gjorde opmærksom paa, at de Tal, man regnede med ved det sidste Budget, laa langt lavere end det Beløb, der var brugt Aaret i Forvejen til sociale Formaal. Naar Budgettet nu skulde lægges for næste Aar, og man ikke kunde regne med nogen Refusion for Kommune-hjælpen, turde Udvalget ikke begaa den samme Letsindighed som tidligere og lægge Budgettet saa lavt, at man til næste Aar skal staa med et lignende Underskud. Det havde vist sig, at Kommunen ikke sparede Penge ved Socialloven, hvilket Socialministeriet sikkert med de bedste Hensigter havde beregnet, for efter 1. Oktober var Kommunens Udgifter steget med 20 %. Denne Stigning var sikkert ikke forholdsvis større for Aarhus end for andre Kommuner, men det var selvfølgelig en fattig Trøst. Taleren skulde ikke bebrejde de Konservative, at de ikke stemte imod den saakaldte forhøjede Understøttelse, for det var Talerens Opfattelse, at jo mindre man diskuterede derom i aabne Møder, jo bedre var det, og jo mere man talte om Understøttelse, jo mere kom

det til at gaa ud over dem, som trænger til Hjælp. Men Protesten mod Reguleringen var ikke rettet paa det rigtige Sted, for hvis man virkelig vilde have protesteret mod den ny Ordning, maatte Byraadet være Stedet til at gøre det. Hvis noget Udvalg havde forhandlet med Byraadet, med Borgmester og Gruppeformænd, saa var det i hvert Fald Socialudvalget, for eftersom Udgifterne blev saa store, havde man altid grundigt orienteret sig i Forvejen. Taleren vilde dog hævde, at det ikke var den saakaldte Forhøjelse fra 12—15 Kr., som bevirkede det store Underskud, idet man samtidig havde sparet meget paa Beklædningskontoen, Tilgangen fra Land til By var forstaaelig; mange Mennesker havde sikkert gaaet og troet, at naar man fik Socialreformen, oprandt der en ny og bedre Tid, og det var ogsaa en Forbedring, efterhaanden som den kom i sit rette Leje. De Mennesker, som intet havde at leve af, saa Forbedringen ud fra det Synspunkt, at nu kunde de rejse, hvorhen de vilde, og blive hjulpet, og saa strømmede de til Byerne, som jo yder mest. Men heri laa den største Fare ved Loven, og man blev sikkert nødt til at gøre noget for at modvirke dette. Der var ingen, som denne Tilstrømning skadede mere end Arbejderne inde i Byen, ikke blot fordi der skal betales mere i Understøttelse, men ogsaa fordi der blev en Konkurrence til Arbejdskraften i Byen, saa der blev mindre Arbejde til Byens egne Folk. Derfor var man baade interesseret i at regulere dette Forhold, selv om man maaske ikke lovligt kunde vedblive at nægte dem Hjælp. Det var ikke nogen behagelig Stilling at være Medlem af eller Formand for Socialudvalget; de Understøttede vilde altid mene, at de fik for lidt, og de, der skal betale det,

mente det var for meget, saa man fik ingen Venner til nogen af Siderne; men Udvalget maatte gøre Arbejdet saa forsvarligt som muligt og se paa Forholdet baade fra de Understøttedes og fra Kommunens Side samt fremfor alt have Arbejdsro, og det havde man hidtil ikke haft meget af. Naar Fabrikant Møller spurgte, om man havde Lov til at yde hele det forsikringsmæssige Beløb paa 7 Maaneder, maatte Taleren hertil svare: Ja hvis det er nødvendigt! for Lovens Hovedbestemmelse var, at ingen maa savne det nødvendige til Livets Ophold, og hvis en Mand ikke kan klare sig med mindre, maa han have dette. Den Dag, det forsikringsmæssige Beløb overskrides, laa det i Byraadets Haand at afgøre, om han skal have mere, og man kunde saa bestemme, om den fortsatte Hjælp skal have Retsvirkninger som Fattighjælp. Disse Sager vil blive forelagt Byraadet, efterhaanden som de indtræder. Socialudvalget var nødt til at handle udfra Loven, og Udvalget havde ikke overtraadt denne. Naar Udvalget nu til næste Aar forlangte saa mange Millioner, var man nødt dertil, for man havde i de sidste Aar haft en Tendens til at sætte Budgetterne for lavt; man var nødt til at sætte dem højere; det vilde være mere ærligt overfor Vælgerne og Skatteyderne. Det kunde ikke nytte at foreslaa f. Eks. 4 Mill. Kr. og saa til næste Aar møde med et Millionunderskud. Udvalget var af den Opfattelse, at der i Aarhus gives en ordentlig Understøttelse, ikke mindre end i andre Byer, og at Taksterne er forsvårlige. Den sidste Ordning, der blev truffet, og som Taleren ogsaa mente, at hele Byraadet var enigt om, gjaldt til 1. April, og det sociale Udvalg var da parat til at tale med Byraadet om, hvorledes Understøttelsen

skal være efter den Tid, for Udvalget var interesseret i altid at være enig med Byraadet om sin Administration.

J. Chr. Møller antog, det vilde tage for lang Tid at svare Hr. Eriksen paa hans lange politiske Foredrag, og det førte næppe til noget. Naar han udtalte, at Taleren ansaa det for en Forbrydelse at være fattig, saa var det i hvert Fald forkert, og det kunde Hr. Eriksen forøvrigt ikke have den ringeste Mening om. Taleren havde selv kendt til Fattigdom, maaske mere end Eriksen, saa den Udtalelse skulde han ikke være kommet med. Men Taleren maatte her henvise til Lovens Ord, for hvis en Mand i 7 Maaneder har opbrugt sin lovmæssige Understøttelse, kan man ikke, hvis der ikke foreligger særlige Omstændigheder, give ham mere, uden at disse Virkninger indtræder. Men hvis man ikke brød sig om, hvad der stod i Loven, blev Forholdet selvfølgelig et andet. Angaaende den foreslaaede Ekstraskat, saa vilde man faa Pengene omtrent lige saa hurtigt ind ved at ligne det paa næste Aars Skat; men efter at have hørt Formanden for det sociale Udvalg maatte man gøre sig klart, at man næppe slap med mindre end 20 % til næste Aar, naar man medregnede dette Ekstrakvartal; det kunde enhver regne ud. Angaaende det af Hr. Eriksen omtalte Interview med et københavnsk Blad, saa skete det pr. Telefon, og Taleren sagde næppe 5 Ord, saa hvad der stod i Bladet kunde man ikke have Ansvar for. Taleren tvivlede om, at ret mange vilde slutte sig til Forslaget med Begøjstring; den Mand, der skulde leve af en lille Kapital, var meget daarligt stillet; en Kapital paa 200000 Kr. gav kun 7000 Kr. i Rente, og heraf skulde ca. Halvdelen betales i Skat. Taleren

havde ikke søgt at stikke Blaar i Øjnene paa nogen, men tværtimod sagt rent ud, at Aarhus Kommune ikke var saaledes situeret som tidligere. Paa et Møde i Købstadforeningen for nogle Aar siden skulde der skaffes et Laan til en Del betrængte Kommuner, og der arbejdedes ihærdigt paa at faa Aarhus med, da man saa kunde faa Laanet billigere. Det var en behagelig Stilling for en Kommune, men saaledes var det ikke mere. Der var undertiden i forskellige Blade skrevet, at de konservativt styrede Kommuner klarede sig bedre end de socialdemokratisk styrede, og de soeialdemokratiske Blade pegede da gerne paa Aarhus som et Eksempel paa det modsatte. Men dette maatte nu ogsaa høre op. Der var fra flere Sider sagt, at man gennem Aarene havde lagt Budgetterne for knebent. Men det var ikke rigtigt; der var i de sidste 10 Aar opsamlet en Formue paa Budgetterne paa 6 Mill. Kr., og dette Overskud var aldrig bleven overført til næste Aars Budget, som andre Kommuner havde gjort, men var indgaaet i Kassebeholdningen og brugt til Udførelse af forskellige Arbejder. Hr. Eriksen søgte at bevise, at Aarhus har en lav Skatteprocent, og saa var det jo en let Sag at finde de Byer, hvor den er størst; men nu kom Aarhus saa godt med, at der ikke mere var Grund til at nævne afskrækkende Eksempler. Naar Hr. Eriksen mente, at det var det kapitalistiske System, der var Skyld i Forholdene, kunde Taleren med samme Ret sige, at det er det socialdemokratiske System, der har været uheldigt; men hverken Eriksen eller Taleren kunde omstyrte noget af Systemerne, saa det maatte man helst lade ligge. Naar der blev nævnt, at man saa paa det med forskellige Øjne, vilde Taleren sige, at de Konservative saa saaledes

derpaa, at man gerne vilde unde Arbejderne al den Understøttelse, der er nødvendig, og som Kommunen har Raad til; men fra den anden Side holdt man paa, at man skal være blandt dem, der betaler mest, selv om man ikke har Raad dertil; det var Forskellen. Naar Chr. Nielsen mente, at der var Enighed om de 15 Kr., saa var det ikke rigtigt. Taleren havde ved 1. Behandling taget bestemt Afstand derfra og forlangte Sagen udsat, og naar der ikke ved 2. Behandling blev talt derimod, var Grunden den, at det kom som en Efterretningssag, der ikke kunde diskuteres. Men det var Talerens Mening, at Aarhus vilde være bedre tjent med at undgaa denne Ekstraschat, der vilde være uoverkommelig for mange, og naar man saa til næste Aar skulde betale 16—17  $\frac{0}{100}$ , maatte man siges at være vel rejst.

I. C. Sørensen henviste til, at »Demokraten« for nylig og Hr. Eriksen i dette Møde som Baggrund for Forslaget om det ekstra Kvartals Skat særlig havde anført, at Aarhus endnu ikke har en saa høj Skatteprocent som adskillige andre Købstæder. Med dette Synspunkt var der lagt en Retningslinie, som ikke var heldig. Det skulde ikke være noget Ideal for en By som Aarhus med en sund Handelsvirksomhed, en god Haandværkerstand og naturlige Værdier som Marselisborgfondet at stræbe efter en Skatteprocent som Nakskov eller Horsens. Det maatte indrømmes, at den Socialreform, som Socialdemokratiet mere end noget andet Parti havde Ansvaret og den tvivlsomme Ære for, havde givet Bagslag i et Omfang, som sikkert virkede rystende selv indenfor Socialdemokraternes Rækker, i hvert Fald blandt de mere besindige indenfor Partiet. Socialreformen var ved sin Fremkomst noget nyt, der skulde

prøves; den led af megen Uklarhed og Uoverskuelighed, men nu var der gaaet 4 Maaneder siden Lovens Ikrafttræden, og alle var utvivlsomt enige om, at den af Steincke udarbejdede og saa stærkt berømmede Lov med sine doktrinære Teorier er i Stand til fuldstændig at sprænge Købstædernes Økonomi, i hvert Fald de socialdemokratisk styrede, saafremt ikke den besindige Del af Socialdemokratiets Mænd bremser haardt op. Foreløbig administreredes Socialreformen udelukkende gennem det sociale Udvalg, som ogsaa Loven foreskriver, idet Spørgsmaalet om Takster o. lign. strengt taget kun skal til Overvejelse i Byraadet, naar den forsikringsmæssige Grænse for den enkelte er naaet. Dette var maaske Grunden til, at den offentlige Debat i Aarhus Byraad om Socialreformen, som var ventet fra forskellige Dele af Vælgerfolket uden Hensyn til Partifarve, stadig var udeblevet. Taleren vilde dog præcisere, at de konservative Medlemmer af Socialudvalget var gaaet imod de sidste Takster, der blev fastsat; det kom man ikke udenom ved Behandlingen af en Sag som denne, idet der var en nøje Forbindelse mellem Kommunens Økonomi og Socialreformens Praktisering. Det vilde være naturligt, naar man stod overfor en saa alvorlig Ting som Udskrivningen af et ekstra Kvartals Skat, at gaa til Bunds i det hele og først og fremmest undersøge Kommunens Budget for de kommende Aar. Dette Synspunkt havde Taleren hævdet ved den første Behandling af Spørgsmaalet i Budgetudvalget; disse to Ting var saa nøje kædet sammen, at de ikke burde skilles ad. I den Forbindelse ønskede Taleren at præcisere, at de nye Medlemmer i Byraadet ikke har noget Ansvar for indeværende Aars Budget; men da Situationen

var saa alvorlig, at man maatte regne med en tilsvarende Udgift paa næste Aars Budget, som de ny Medlemmer skulde have Medansvar for, var det et berettiget Krav fra deres Side at forlange, at der blev foretaget en samlet gennemgribende Undersøgelse, saa det kan siges, at Aarhus Kommune virkelig faar en bestemt Plan at styre efter, og man ikke skal have Lov til at raabe op fra en eller anden uansvarlig Side, som ogsaa Borgmesteren var inde paa; altsaa at Aarhus Kommune ikke bliver styret planløst og tilfældigt, men har en forsvarlig økonomisk Retningslinie, baade for deres Skyld, der skal have Ansvar, og for de Hundreder af Hjem, der bliver berørt af Kommunens Styrelse. Da Spørgsmaalet om et ekstra Kvartals Skat første Gang fremkom i Begyndelsen af Januar Maaned, forøvrigt den eneste Gang, hvor det rigtig var fremme, blev dette Synspunkt ført frem, og Taleren kunde ikke tænke sig at gaa med til Forslaget, uden at der samtidig blev foretaget en Sanering til Bunds, saa man fik en klar Oversigt over Kommunens økonomiske Stilling paa indeværende og de kommende Aars Regnskab. Fra socialdemokratisk Side blev der dertil svaret, at man først vilde tage en Drøftelse af de sociale Udgifter, naar det ny Budget skulde behandles. Det gik Taleren med til, og det var saa Meningen, at ogsaa Spørgsmaalet om Ekstraskatten skulde stilles i Bero til den Tid. Det saa derfor mærkeligt ud, at man nu som et Lyn fra en klar Himmel med ganske kort Varsel og uden Garanti af nogen Art paany rejste Kravet om Ekstraskatten, oven i Købet hvor man befinder sig lige foran en Budgetbehandling, og skønt et ekstra Kvartals Skat i særlig Grad var i Stand til at skade Byens Re-

nommé. Det var en urimelig haard Byrde at lægge paa Skatteyderne, ikke mindst de fastlønnede, som havde lagt deres Budget, der maaske næppe kunde slaa til i Forvejen, idet de allerede var ramt af Ekstraskatter til Staten. Det, som skete her, var næppe i Overensstemmelse med, hvad de mere besindige indenfor Socialdemokratiet havde tænkt sig. Taleren forstod godt, at det var vanskeligt at styre en Kommune som Aarhus, og ikke mindst var det ofte vanskeligt for det ledende Parti i Byen; derfor havde Taleren aldrig forsøgt at kaste med Sten i den Anledning. Men Borgmesteren havde dog paa Partimødet i Stadion advaret stærkt mod den forøgede Udgift og sagt, at det blev eventuelt nødvendig at tage Pengene ved Ekstraskatter; men derved var man ude i det uvisse, og det kunde ende galt for Kommunen; Hr. Eriksen havde sagt noget lignende, og saa maatte man have Lov til at kræve, at de som Kommunalpolitikere ikke alene taler derom, men ogsaa gør sig klart, at de mener, hvad de siger, og handler derefter. Taleren skulde villigt give Hr. Eriksen Ret i, at Aarhus har været og forhaabentlig ogsaa endnu er en rig og god By med mange driftige Virksomheder og mange gode Skatteydere; men de skulde nødig jages fra Byen ved et planløst Kommunestyre, som ikke er til Byens Tarv, eller som i en given Situation bestemmes efter en politisk Intrigekamp mellem socialdemokratiske Partifæller. Det vilde være Synd, hvis ikke Byens Økonomi kom i forsvarlig Orden igen, og det kunde sikkert ogsaa ske, men ikke med en pludselig Haandbevægelse at tvinge et ekstra Kvartals Skat igennem. Det skete kun ved at se Situationen i Øjnene, foretage en dybtgaaende Sanering og opstille en fleraarig Plan

for Byens Indtægter og Udgifter. Det vilde Taleren gerne være med til, i Stedet for at den planløse Partipolitik i denne Situation skal være medbestemmende for Byens Økonomi. Derfor maatte Taleren gaa imod Forslaget og kræve, at man venter dermed til Budgetbehandlingen og ved denne foretager en gennemgribende Besparelse i Byens Økonomi i Forbindelse med en fleraarig økonomisk Plan for Kommunen.

Holger Eriksen konstaterede, at man skulde være varsom med at stole paa et Interview med Fabrikant Møller i et konservativt Blad, for 5 Ord blev da til en hel Tale. Til I. C. Sørensen vilde Taleren sige, at naar han sluttede fra et Referat i et konservativt Blad om et lukket socialdemokratisk Møde, et Referat, som en eller anden sølle Forrædder mod en ussel Betaling havde leveret, og fremførte dette i et offentlig Møde, saa var han for langt ude. Hvis Hr. I. C. Sørensen vilde citere, hvad en eller anden havde sagt, burde han holde sig til et autentisk Referat og ikke notorisk Sladder. Taleren forstod ikke, at det var særligt planløst at udskrive et ekstra Kvartals Skat, for Pengene var brugt og skulde ind igen. Ellers var det rigtigt, at man maatte have en Finansplan og en bedre Oversigt over Budgetterne, men det var alle enige om. Det var uheldigt, at man i den Forbindelse stadig talte om Sanering; det Ord brugte man om Virksomheder, der er kørt uhjælpelig fast paa det økonomiske Omraade, og det var ikke Tilfældet med Aarhus Kommune. Aarhus var lige saa godt styret som tidligere; der var overhovedet ikke noget i Vejen med Byens Finanser, blot det beklagelige, at man i 2 Aar har maattet bruge af Kassebeholdningen. Det plejede Socialdemokrater

iøvrigt ikke at gøre; det overlod man til de Konservative, for naar de en sjælden Gang kom til Magten, skulde de nok sørge for at faa brugt alt, hvad der var i Kassen. Det var ikke nogen tvivlsom Ære for Steincke at have gennemført Socialloven; det var naturligvis beklageligt, at den væltede Byrderne over paa Kommunerne mere end paa Staten, men det var et stort og ærefuldt Værk, Steincke havde gennemført, og han var ikke Skyld i Krisen. At nævne en Skatteprocent paa 20 var selvfølgelig noget, som kunde faa gamle Tanter til at ryste i de kommende Maaneder, men Hr. Møller vilde næppe blive glad ved at blive præsenteret for dette Tal, og der var næppe mange i Forsamlingen, som troede derpaa. Naar Fabrikant Møller græd over den stakkels Mand, som kun havde en Formue paa 200000 Kr., saa kunde Taleren ikke deltage i Graaden; han fandt nok ud af at eksistere; men om dem, der var henvist til at leve af Understøttelse, brugte Hr. Møller det Udtryk, at det vilde være mest passende, at de kom under Fattigvæsenet. Taleren skulde ikke sige noget som helst om, hvorledes Hr. Møller saa paa den fattige som Menneske; men med denne Udtalelse havde han dokumenteret sin politiske Opfattelse af den fattige, at han bør sidestilles med Forbrydere og miste sine borgerlige Rettigheder.

Unmack Larsen havde faaet den Opfattelse, at man fra konservativ Side var inde paa en helt ny Vej. Hidtil havde Socialudvalgets Medlemmer altid været fuldstændig enige om Takster o. s. v., og nu fremstilledes det, som om der var foregaaet noget ganske nyt og katastrofalt m. H. t. Takstforhøjelser, som den konservative Gruppe slet ikke kunde godkende. Men Forholdet

var det, at man inden for Socialudvalget hele Tiden havde været enige om at fortolke den specielle Bestemmelse, som Fabrikant Møller hver Gang hængte sig i, nemlig § 297, i meget vidt Omfang. Der stod ganske rigtigt saaledes i Loven, men der var andre Steder i Loven ved lignende Tilfælde, hvor der fandtes en meget omfattende Forklaring af disse Ord, saa den kunde fortolkes forskelligt. Men Udvalget havde altsaa under Hensyn til Tiderne og Krisen fortolket den saa vidt, at man tog saa mange som muligt med. Det blev ogsaa erkendt af Hr. Busch i Mødet den 14. December, at de Takster, man dengang regnede med, laa ca. 150 Kr. over det normale for almindelige Forsikringstakster, og disse Takster var fastsat af hele Udvalget. Man indførte altsaa ikke noget nyt ved at forhøje Taksterne eller rettere foretage en Udvidelse eller Regulering. Denne Ændring betød ikke saa forfærdelig meget, som man vilde gøre den til, hvilket rent talmæssigt kunde konstateres. Det var særlig Kommunehjælpen, det drejede sig om; den var beregnet at ville andrage 3.267000 Kr. Hvis man gik ud fra de gamle Takster og foretog den samme Beregning, vilde Udgiften blive 3.121000 Kr., saa hele Forøgelsen androg 146000 Kr. Man kunde altsaa ikke med Rette sige, at det er de forhøjede Takster, der er Skyld i den foreliggende Situation. Naar Tallet fordeltes paa de mange Understøttede, betød det i Virkeligheden saare lidt for de paagældende. Taleren vilde ogsaa som nyt Medlem hævde, at Budgetterne havde været lagt altfor snævert paa det sociale Omraade, og man burde i Forvejen have været klar over, at de ikke kunde holde i en saa vanskelig Tid. Hovedstigningen skyldtes selvfølgelig den ny So-

ciallovs Regler, og den var Udvalget ikke i Stand til at gøre ret meget ved. Tidligere havde man Hjelpekassen, som stod ret suverænt og kunde hjælpe efter Skøn, men her havde man faste Lovregler og var faktisk nødt til at hjælpe enhver, som meldte sig; hvis man nægtede, kunde Vedkommende appellere til et andet Sted. Taleren tillod sig før at sige Fy! til Fabrikant Møllers Udtalelse om at henvise Folk til Fattighjælp. Det var uanstændigt at sige til Medborgere, som ikke kan klare sig selv paa Grund af Forholdene, at de maa søge Fattighjælp; det viste, at man her endnu stod paa det gamle Standpunkt, og hele Socialloven var dog lavet udfra den Betragtning, at dette Omraade skal indsnævres saa meget som muligt. Det havde taget mange Aar at komme bort fra dette Fattigstempel, men saa langt var den konservative Gruppe altsaa endnu ikke kommet.

A n n a P e t e r s e n vilde gerne protestere mod den Udtalelse, der var falden, at de Konservative altid saa paa sociale Forhold udfra et økonomisk Synspunkt. Som Medlem af Socialudvalget havde Taleren altid gerne villet være med til at hjælpe de trængende paa bedste Maade. Men det var nødvendigt ogsaa at se Sagen fra det andet Synspunkt, naar det drejede sig om saa store Beløb, at det var vanskeligt for Kommunen at fremskaffe dem. Det var ikke rigtigt, naar Formanden for det sociale Udvalg sagde, at der ikke blev protesteret mod Takstforhøjelsen. (Chr. Nielsen: Der var Tale om Byraadet!) Der var netop fra de konservative Medlemmer i Udvalget protesteret derimod; det vilde Taleren gerne fastslaa, for at Stillingen kan være klar. Men iøvrigt troede Taleren at kunne sige baade paa Hr. Busch og egne

Vegne, at man gerne vilde være med til at gøre det bedst mulige for dem, der trængte til Hjælp.

J. C h r. M ø l l e r hævdede, at hvis de, der havde opbrugt det i Loven fastsatte Beløb, uhindret kunde fortsætte med Understøttelsen, saa var det det samme som at sige, at man ikke brød sig om Loven. Men naar man kom dertil, at en By ikke længere kan betale, hvad vilde man saa gøre? Saa blev man tvungen til at indskrænke Hjælpen. Taleren vilde spørge Unmack-Larsen, om han ogsaa fandt det rigtigt, naar de unge Mennesker lavede Strejke ved Arbejdet ude i Skoven. (Unmack-Larsen: Det kommer ikke den Sag ved!). Hvorvidt Kommunens Budgetter var lagt for snævert eller ikke, havde Unmack-Larsen ikke Spor af Mening om. Taleren havde i mange Aar været med til at lægge dem, og der havde i de sidste 10 Aar været 400—600000 Kr. Overskud hvert Aar, saa den Udtalelse hørte ingen Steder hjemme. Angaaende de 20 %, saa vilde den ny Skatteprocent nok blive omkring 17, og Ekstras-katten androg 3 %, saa det blev ikke meget galt. Taleren antog ogsaa, at Manden med en Formue paa 200000 Kr. klarede sig; men det var givet, at de Folk, der var stillet saaledes, næppe blev boende i Aarhus.

Holger Eriksen bemærkede, at hvis den Mand ikke selv fandt paa at rejse fra Aarhus, saa havde Hr. Møller jo nu givet ham Anvisning derpaa; men forøvrigt var der næppe mange Steder, hvor han kunde rejse hen og slippe billigere. Ved Beregningen af Skatteprocenten havde Taleren ikke brugt 10 Byer med den højeste Skatteprocent, men de 10 største i Jylland. Iøvrigt havde Hr. Møller hvert eneste Aar stillet en høj Skatteprocent i Udsigt, men den var altid

blevet lavere end ventet, og det samme vilde nok ogsaa ske i Aar. Budgetterne havde tidligere været lagt rigeligt, men ikke i de sidste 2 Aar; da var der skaaret for meget ned mange Steder, og det ramte nu.

U n m a c k - L a r s e n vilde blot angaaende Budgetterne henvise Fabrikant Møller til Kommunens Overslag Side 77, hvor der til Halvaaret Oktober—April var budgetteret 450000 Kr. til Socialreformen. Disse Penge var brugt i Løbet af  $1\frac{1}{2}$  Maaned.

B o r g m e s t e r e n maatte ogsaa holde paa, at Budgetterne gennem Aarene var lagt rigeligt, naar man fraregnede de sociale Budgetter for de sidste Par Aar. Hvad Fraflytterne angik, saa havde man kendt disse altid, ogsaa da Skatteprocenten var lavere end nu; de kunde altid finde Steder, hvor det var billigere, saa i den Retning var Aarhus ikke forvænt. Taleren ønskede ikke at udtale sig om Skatteprocenten; den kunde man ikke vide noget om, før man saa, hvorledes Budgettet vilde blive. Naar I. C. Sørensen var noget fornærmet over, at der var indkaldt til Budgetudvalgs møde med kort Varsel, saa var det jo ikke noget ukendt Emne, der skulde drøftes, da det var debatteret tidligere, og de Konservative havde erklæret, at de ikke vilde være med dertil. Taleren var lige saa ked af denne Skatteudskrivning som de øvrige Medlemmer og havde en Tid haabet, at det kunde undgaas; men da Socialudvalget saa rejste Krav om 3 Mill. Kr. mere end sidste Aar, havde Taleren fundet det nødvendigt at faa en Del af Underskudet fra forrige Aar afviklet paa denne Maade. Nu var man antagelig snart færdig med Avissskriverierne om den Sag, og forhaabentlig vilde de Udtalelser, som i Dag

var falden fra konservativ Side, ikke komme til at skade Byens Erhvervsliv; det vilde vist blive vanskeligt at finde en By, hvor Forholdene erhvervsmæssigt set var bedre end i Aarhus, selv med det ekstra Kvartals Skat. Aarhus manglede endnu et godt Stykke i at være saa langt ude økonomisk set som adskillige andre Kommuner, og Byens Formue var der intet i Vejen med. Taleren vilde til Slut spørge, om man ønskede Afstemning om Forslaget nu, eller man skulde lade det overgaa til 2. Behandling og eventuelt forhandle om en Ordning, der i nogen Maade kan tilfredsstille begge Parter.

J. Chr. Møller fandt det tilstrækkeligt, naar der blev Afstemning ved 2. Behandling.

Sagen overgik til 2. Behandling.

16. (J. Nr. 678—1933). Indstilling fra Belysningsudvalget om Forhøjelse af Gas- og Elektricitetspriserne.

Følgende Indstilling forelaa:

»Under Hensyn til Valutaforholdene saavel ved Indkøb af Kul som andre Materialer til Belysningsvæsenets Brug foreslaas Gas- og Elektricitetspriserne forhøjet som følger fra Aflæsningsdagen pr. 1. April d. A.:

Gasprisen:

Den nugældende Gaspris til Koge- og Industribrug, 16 Øre pr. m<sup>3</sup>, foreslaas forhøjet med 2 Øre til 18 Øre pr. m<sup>3</sup>, ligesom de indenfor Rabatskalaen opførte Priser forhøjes med 2 Øre.

Prisen for Gas til Opvarmning (Gaskaminer, Grubekedler), 12 Øre pr. m<sup>3</sup>, foreslaas ligeledes forhøjet med 2 Øre til 14 Øre pr. m<sup>3</sup>.

Forhøjelsen vil indbringe en Merindtægt for Regnskabsaaret 1934/35 af ca. 210000 Kroner.

## Elektricitetspriser:

## I. Prisen for Strøm til Lys foreslaas forhøjet som følger:

- a) Boliger. Grundprisen, 33 Øre pr. kWh, for et Forbrug af indtil 40 kWh aarlig pr. Værelse foreslaas forhøjet til 35 Øre pr. kWh. Forbrug herover betales som hidtil med 12 Øre pr. kWh.
- b) Butiksbelysning og Lysskilte.
  - 1) Den nugældende Pris, 33 Øre pr. kWh, foreslaas forhøjet til 35 Øre pr. kWh med Rabat som hidtil.
  - 2) Butiks-Tarif: De nugældende Grundpriser i og udenfor Lystiden, henholdsvis 38 og 19 Øre pr. kWh, foreslaas forhøjet til henholdsvis 40 og 20 Øre pr. kWh.
- c) Prisen for Strøm til Lys, som ikke afregnes efter fornævnte Tariffer, foreslaas forhøjet fra 33 Øre til 35 Øre pr. kWh med Bibeholdelse af den nugældende Rabatskala.

## II. Strøm til Motorer:

Den nugældende Pris af 18 Øre pr. kWh foreslaas forhøjet med 2 Øre til 20 Øre pr. kWh med Bibeholdelse af den nugældende Rabatskala.

Forhøjelsen af Elektricitetspriserne vil indbringe en Merindtægt for Regnskabsaaret 1934/35 af:

|                           |        |     |
|---------------------------|--------|-----|
| Elektricitet til Lys..... | 88000  | Kr. |
| — efter Butikstarif.....  | 15000  | »   |
| — til Motorer.....        | 80000  | »   |
|                           | <hr/>  |     |
|                           | 183000 | Kr. |

Den samlede Merindtægt for Gas- og Elektricitet vil for Regnskabsaaret 1934/35 andrage:

393000 Kroner.«

B o r g m e s t e r e n forelagde Forslaget. Forhøjelsen her vilde ramme alle, ogsaa Smaafolk, men det vilde kun dreje sig om 6—8 Kr. aarlig, og det kunde næppe kaldes afskrækkende. Men Prisen her var jo meget afhængig af Kulprisen, og den var paa Grund af Valutaforholdene steget stærkt; det samme gjaldt andre Ting, der skulde købes i Udlandet, som Kobber, Rørledninger o. s. v., derfor var denne Forhøjelse rimelig. Men selv med denne vilde Prisen baade for Gas og Elektricitet ligge lavere end i de fleste større Byer. Forhøjelsen var ikke nødvendig for at holde Budgetterne; disse havde altid været holdt meget rigeligt, og der var fra Værkernes Side ydet meget store Beløb til Kommunens Kasse, foruden at de betalte baade Badeanstalten og Forbrændingsanstalten. Taleren vilde paa Udvalgets Vegne anbefale at vedtage Forslaget, som skulde gælde fra 1. April.

J. C h r. M ø l l e r havde selvfølgelig ikke noget mod dette Forslag og kunde endda tænke sig, som Forholdene ligger, at gaa noget højere. Tiderne var vanskelige, alt maatte tages i Betragtning for at faa Indtægterne frem, og der kunde vist godt tages f. Eks. 300000 Kr. mere paa denne Konto. Taleren vilde bede Udvalget overveje dette; det hastede jo ikke saa stærkt, naar det først skulde gælde fra 1. April.

B o r g m e s t e r e n svarede, at man kunde lade Sagen gaa til 2. Behandling ligesom den foregaaende.

Sagen overgik til 2. Behandling.

---